Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok XV Dnia 15 sierpnia 1939 r. Nr 16

Kraków – Warszawa – Lwów – Poznań – Katowice

# JEDNOŚĆ

Cena numeru 35 gr

BEZPARTYJNE PISMO PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

WYCHODZI 1 i 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

Pren. kwart. 2'50 zł

Konto czekowe P. K. O. 404,983. Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Krupnicza 16, parter tel. 129-42. Konto czekowe P. K. O. 404,983.

**Praworządnością i sprawiedliwością państwa i narody żyją, bezrządem i nienawiścią, państwa i narody upadają.**

**Treść nru 16:** Z otuchą i dumą patrzymy w przyszłość. — Uposażenie pracowników samorządowych powołanych do wojska. — Hitlerowska kampania antypolska. – Rejestracja do świadczeń osobistych. — Dr Spiss: „Prawdziwe oblicze metod niemieckich. – Wydatki budżetowe w lipcu. – Wydatki mocarstw na dozbrojenie. —

# Z otuchą i dumą patrzymy w przyszłość Polski

Przeżywamy niezwykle ważny moment o dziejowym znaczeniu, kiedy wobec zaborczości świata germańskiego, który chce wolę swoją brutalnie narzucić innym narodom, gwałcąc wszelkie prawa boskie i ludzkie, Polska potężnieje, rośnie w siłę i znaczenie, by nie tylko przeciwstawić się, o ile do tego zmuszą nas okoliczności, siłą w obronie granic państwa, ale, by wraz z innymi mocarstwami, stanąć na straży pokoju, tego najcenniejszego skarbu ludzkości.

Tak, jak dawniej, przez szereg wieków Polska była przedmurzem chrześcijaństwa, tak dziś Polska staje się przedmurzem pokoju, kultury i ludzkości.

I w tym leży wielkość Polski i doniosłość jej wielkiej roli historycznej, co napełnia nas dumą i każe nam wierzyć w doniosłą misję dziejową.

## Na czym polega siła Polski

Polska zajęła dziś bezsprzecznie czołowe stanowisko na terenie rozgrywek międzynarodowych. A skoro się tak stało, musi Polska przedstawiać wielkie walory tak moralne, jak i materialne, które o tej roli Polski zadecydowały.

Jednym z pierwszych walorów to mocna i jednolita opinia całego narodu, który ławą stanął na straży całości państwa.

Jest to moc tak wielka, że nikt i nic jej złamać nie jest w stanie.

Wykładnikiem tej jednolitej opinii całego narodu jest zwarta, karna i bohaterska armia, która oparta o zdecydowaną wolę narodu daje nam pewność zwycięstwa na wypadek próby germańskiego ataku na Gdańsk, czy granice państwa, tak jak się to stało w czasie najazdu bolszewickiego, który musiał prysnąć i rozsypać się w gruzy, w obliczu jednolitej woli całego narodu.

Ale nie tylko te dwie siły moralna i materialna każą nam śmiało i z dumą patrzyć w przyszłość, ale i wszelkie objawy tężyzny duchowej i przedsiębiorczości na każdym polu wykazują dowodnie i niezbicie drogę do jasnej i promiennej przyszłości, mimo obecnych trudności i przeciwieństw.

Rzeczy wielkie powstają i rodzą się wśród trudów, niebezpieczeństw i nadludzkich nieraz wysiłków, przed którymi nie wolno ustępować, ani się cofać.

Dowodem tego ustawicznego parcia naprzód, tego wznoszenia się w zwyż są

## Olbrzymie inwestycje przemysłowe na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego

Oto według informacyj samorządu gospodarczego buduje się na tym terenie 45 większych i średnich zakładów, oraz 60 mniejszych.

Na budowę zakładów przemysłowych i handlowych wydano z kapitałów państwowych i prywatnych krajowych i zagranicznych ponad 80 milionów złotych. A suma ta nie obejmuje wielkich zakładów przemysłu wojennego z zakładami w Stalowej Woli.

Tegoroczny program inwestycyj publicznych realizuje — jak to sformułował dyr. Rakowski — trzy podstawowe zadania i cele: Rozwój i umacnianie siły obronnej państwa — wzrost stanu zatrudnienia w przemyśle. — przyspieszenie rozwoju procesów gospodarczych w kierunku przebudowy struktury społeczno-gospodarczej kraju.

Są to wszystko rzeczy wielkie, wprost gigantyczne, które dowodzą o wielkiej tężyźnie i ogromnym potencjale przedsiębiorczym narodu, który wykuwa lepszą przyszłość.

Przedsiębiorczość tę widzimy w każdej prawie dziedzinie i na każdym polu.

Rzućmy okiem na

## Program elektryfikacyjny

Intensywnie realizowany jest program elektryfikacyjny, zarówno w zakresie budowy nowych siłowni, jak i linii przesyłowych i stacyj transformatorowych.

Niezależnie od uruchomionej już całkowicie w r. b. wielkiej elektrowni w Nisku, podjęto budowę dwóch wielkich elektrowni pod Starachowicami i pod Lublinem, a więc w rejonach A i B Centralnego Okręgu Przemysłowego. Intensywnie też prowadzone są prace przy budowie elektrowni w Rożnowie i Czchowie na Dunajcu. Na ziemiach północno-wschodnich wznoszona jest zapora wodna i zakłady elektryczne w Turniszkach, z kredytów Funduszu Pracy.

W zakresie linii przesyłowych, w pełnej realizacji znajdują się linie bardzo wysokiego napięcia Mościce — Rzeszów i Starachowice — Warszawa, wraz ze stacjami transformatorowymi. Obie te linie, łącznie z wybudowanym już odcinkiem Mościce — Starachowice, pozwolą na wykończenie wielkiej pionowej magistrali elektryfikacyjnej z Rożnowa do Warszawy. Ponadto jest w budowie w r. b. linia bardzo wysokiego napięcia Mościce — Rzeszów, jako ważny odcinek wielkiej magistrali poziomej południa Polski.

Wobec szybkiego uprzemysłowienia C. O. P. i rozwoju miast na tym terenie, przyśpieszono rozbudowę okręgowej sieci rozdzielczej niższego napięcia w rejonie C. O. P. Zelektryfikowano już wiele miast, jak np. Żabno, Dąbrowa, Mielec, Pilzno, Wojnicz i in.

## Inwestycje komunikacyjne i pocztowe

Co się tyczy inwestycyj komunikacyjnych, referatu p. min. Ulrycha, to główny na-

cisk położono na budowę i przebudowę bardzo wielu odcinków najważniejszych dróg i mostów. W r. b. jest w budowie ok. 1.600 km dróg o twardej nawierzchni. Z większych i ważniejszych robót mostowych są obecnie w toku: pięć mostów na Wiśle, most stalowy na Narwi w Żółtkach, prace przygotowawcze przy budowie mostu żelbetowego na Prucie w Jaremczu itp.

Z dziedziny wodno-komunikacyjnej wymieńmy, obok prac nad zaporami wodnymi w Rożnowie i Czchowie, roboty przy budowie kanału Modrzejów — Kraków, drogi Zagłębie — Sandomierz, kanału Gopło — Warta, kanału Kamiennego. Prowadzona jest nadal regulacja Wisły w woj. warszawskim, na Pomorzu i w C. O. P.

W dużym stopniu zwiększyły się inwestycje ministerium poczt i telegrafów, przy których zatrudnienie podwoiło się w porównaniu z r. z.

# Dziedzina morska

W dziedzinie morskiej program inwestycyj portowych i rybackich obejmuje w r. b. wykonywanie prac najpilniejszych, wymaganych bieżącymi potrzebami. Osobno wymienić należy budowę kanału przemysłowego w Gdyni. Poza inwestycjami portowymi i rybackimi prowadzone są inwestycje żeglugowe w ramach programu rozbudowy floty handlowej. W ciągu ostatnich trzech lat ministerium przemysłu i handlu zakupiło lub zamówiło 22 statki o nośności 70 tysięcy ton. Właśnie nowy wielki statek oceaniczny m. s. Chrobry wyrusza z Gdyni w swoją pierwszą podróż.

Wspomnieć należy, że rodzime budownictwo okrętowe ruszyło z miejsca i w stoczni gdyńskiej buduje się teraz pełnomorski statek handlowy „Olza".

Czyż ten krótki rys nie jest dowodem olbrzymiego **postępu** w każdej dziedzinie życia, co uzasadnia nasze twierdzenie, że **„z otuchą i dumą patrzymy w przyszłość Polski".**

# Odkażanie środków żywności

Najlepszymi środkami odkażającymi są: powietrze, wiatr i słońce. W lokalu podejrzanym o zawieranie gazów przede wszystkim należy otworzyć na przestrzał okna i drzwi. Przedmioty z drzewa, żelaza, skóry wietrzyć jak najdokładniej. Tak samo wietrzy się przed odkażaniem zarówno żywność jak i odzież. Odkażać należy w maskach na wolnym powietrzu lub przy otwartych drzwiach.

Mięso zaiperytowane poznaje się po jasnych przetłuszczonych plamach, które należy wyciąć wraz ze znajdującą się pod nimi warstwą mięsa na 5 cm grubą. Mięso gotować, pierwszy rosół odlać. Smażyć lub piec produktów zakażonych nie wolno. Można je tylko gotować, bo woda, a zwłaszcza woda wrząca, jest jednym z doskonałych środków odkażających.

Mąkę zakażoną poznać po grudkach. Mąkę przesiać, zmieszać z innym produktem np. kartoflami i gotować. Sito odkazić wapnem chlorowanym.

Kaszę przerzucać tak długo na wolnym powietrzu, aż zaniknie całkowicie podejrzany zapach.

Cukier i sól gotować z wodą tak długo, aż wszelka woń niewłaściwa zniknie.

Odzież lnianą i bawełnianą gotuje się przy 100 pct. z domieszką sody.

Odzież wełnianą, nie znoszącą ani tak wysokiej temperatury, ani sody należy gruntownie wietrzyć, po czym prać w letniej wodzie lub benzynie.

Dobrymi środkami odkażającymi są jeszcze 3 pct. roztwór sody oczyszczonej, 1 pct. roztwór mydła szarego i 5 pct. rozczyn annogenowy. Poza tym wapno chlorowane jako rozczyn, papka lub proszek. Benzyna i nafta. Przedmioty zmywane benzyną i naftą trzeba następnie zmyć roztworem mydła szarego.

Przedmioty polniturowane, skażone iperytem nie dają się odkazić. Politurę trzeba usunąć i zastąpić nową.

# Uposażenie pracowników samorządowych powołanych do wojska

Minister Spraw Wewnętrznych Gen. F. Sławoj-Składkowski wystosował w dn. 30 maja r. b. pismo do pp. wojewodów w sprawie uposażenia służbowego pracowników samorządowych, powołanych do wojska.

„Jeżeli statut służbowy sprawy tej nie normuje, zalecam uregulowanie jej przez związki samorządowe analogicznie, jak dla funkcjonariuszów państwowych (art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663, odpowiadający przepisom art. 13 dawnej ustawy z dnia 9 października 1923 r.— Dz. U. R. P. Nr 116, poz. 924).

W razie powołania do służby wojskowej w czasie pokojowym, czy to na ćwiczenia, czy też jeżeli tego wymaga interes obrony Państwa, pracownicy samorządowi korzystają z prawa do pełnego uposażenia służbowego w ciągu 3-ch miesięcy.

Gdy pracownik zostanie w omawianych wypadkach w służbie wojskowej ponad 3 miesiące zalecam zapewnienie mu świadczeń w rozmiarze, przewidzianym w ust. 3 art. 18 cytowanego rozporządzenia z uwzględnieniem poniżej podanych wytycznych.

Uregulowanie powyższej sprawy wymaga uchwały organu stanowiącego związku samorządowego (sejmiku wojewódzkiego, rady powiatowej, miejskiej, gminnej), zatwierdzonej — jeśli chodzi o gminy wiejskie i miasta — przez władzę nadzorczą.

Uchwała ta powinna objąć wszystkich pracowników związków samorządowych z wyjątkiem:

a) wszystkich pracowników etatowych czyli zajmujących stanowiska, przewidziane w statucie etatu stanowisk służbowych, pozostających w płatnej służbie publicznej nie dłużej niż jeden rok,

b) pracowników nieetatowych czyli nie zajmujących stanowisk, przewidzianych w statucie etatu stanowisk służbowych, albo w statucie organizacyjnym zakładu lub przedsiębiorstwa, pozostających w płatnej służbie publicznej obliczanej w myśl pkt a nie więcej niż lat 5; nie podlegają jednak wyłączeniu funkcjonariusze samorządowi, zatrudnieni na obszarze b. zaboru pruskiego, a posiadający nominację na stałe lub do odwołania bądź za wypowiedzeniem, o ile nie należy pracowników takich wyłączyć zgodnie ze wskazówkami pod lit. a).

c) pracowników sezonowych oraz przyjętych do wykonania określonych prac przejściowych.

d) pracowników, z którymi zawarto umowy na czas określony.

e) pracowników, których praca w związku samorządowym jest zajęciem dodatkowym, o ile pozostają w służbie państwowej i pobierają stałe uposażenia ze Skarbu Państwa (lekarze, kierownicy powiatowych zarządów drogowych itp.).

Uchwała powinna ustalić, iż do uposażenia (wynagrodzenia) nie zalicza się ewentualnie pobieranych dodatków funkcyjnych i służbowych oraz dodatków ewentualnie wypłacanych za specjalne czynności dodatkowe albo za godziny nadliczbowe.

Pracownikom kontraktowym również wymienionym pod lit. a), b), c) i d), służy w każdym razie prawo do świadczeń, wynikających... z przepisów art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracy pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 323), które zapewnia minimum świadczeń, należnych pracownikom od pracodawcy (służbodawcy).

Specjalnej pieczy związków samorządowych polecam rodziny pracowników, uprawnione do zasiłków wojskowych w myśl przepisów art. 1 ustawy o zasiłkach dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 196 z 1939 r.).

Niezależnie od zasiłków, które zapewnia rodzinom takim Skarb Państwa, Związki samorządowe powinny w miarę możności finansowej i potrzeby przyjść im również ze swej strony z odpowiednią pomocą np. w formie przyznawania im zapomóg pieniężnych lub świadczeń w naturze".

# 20 miliardów dolarów rocznie wydaje 7 mocarstw na zbrojenia

Korespondent waszyngtoński Associated Press sporządził zestawienie cyfr dotyczących zbrojeń międzynarodowych.

Wydatki na budżet sił zbrojnych siedmiu największych mocarstw świata wynoszą obecnie blisko 20 miliardów dolarów rocznie, a w roku 1940 prawdopodobnie jeszcze się zwiększą. — Anglia wydaje 30 proc. całego swego budżetu na zbrojenia — Francja 40 proc. — Włochy 30 proc. — Niemcy 60 proc.— Japonia 70 proc. Rosja według obliczeń szacunkowych około 30 proc. i Stany Zjednoczone 12 proc.

Wydatki w cyfrach przedstawiają się jak następuje:

| | w dolarach | |
|---|---|---|
| W. Brytania | 3.500.000.000 | 1.693.300.000 |
| | rok 1939 | rok 1938 |
| Niemcy | 4.500.000.000 | 4.400.000.000 |
| Francja | 1.800.000.000 | 1.092.100.000 |
| Włochy | 330.000.000 | 326.000.000 |
| Japonia | 1.800.000.000 | 1.763.300.000 |
| Sowiety | 5.400.000.000 | 7.300.000.000 |
| Stany Zjednocz. | 1.063.700.000 | 1.336.000.000 |

Pisma tutejsze, ogłaszając te cyfry, zapytują jak długo świat wytrzyma podobny wysiłek finansowy, a zwłaszcza jak długo wytrzymają Niemcy ten nieproporcjonalny do ich dochodów wydatek.

# Spółdzielczość niemiecka w Polsce

Na ostatnim Sejmiku Związku niemieckich spółdzielni w Polsce, który odbył się w Poznaniu, dyrektor Związku dr Swart złożył roczne sprawozdanie o stanie i rozwoju spółdzielczości niemieckiej w Polsce.

Pod koniec 1938 r. do Związku niemieckich spółdzielni w Polsce w Poznaniu należało około 500 spółdzielni. Z ich rozwoju kierownicy niemieckiego ruchu spółdzielczego są zadowoleni.

Wkłady w spółdzielniach kredytowych osiągnęły pod koniec 1938 r. 61,8 mil. zł. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wkładów o 3,6 mil. zł. Na powszechne spółdzielnie kredytowe przypada 44,7 mil. zł. na rolnicze — 17,1 mil. zł. Wzrost wkładów w spółdzielniach rolniczych był większy, gdyż wyniósł około 2 mil. zł, w powszechnych 1,6 mil. zł. Spółdzielnie towarowe również osiągnęły lepsze wyniki, niż w roku poprzednim, ich obroty wzrosły do 49,3 mil. zł w porównaniu z 43,6 mil. zł w 1937 r. Duża liczba spółdzielni mleczarskich unowocześniła swoje urządzenia. Obroty centrali mleczarskiej wyniosły 14 mil. zł. Zwiększyły swoje obroty również spółdzielnie zbytu inwentarza rzeźnego i to z 7,6 mil. zł na 8,4 mil. zł w roku 1938. Spółdzielnie gorzelnicze dzięki pomyślnej koniunkturze wyprodukowały 1.430 tys. litrów spirytusu, tj. o 130 tys. litrów więcej, niż w r. 1937.

Przedstawione pokrótce wyniki działalności gospodarczej spółdzielni niemieckich w Polsce są wybitnym świadectwem, że mniejszość niemiecka w Polsce, wbrew temu, o czym tak się rozpisują Niemcy, może w zupełnie normalnych warunkach pracować i organizować się na różnych polach życia gospodarczego.

# Hitlerowska kampania antypolska

Hitleryzm — rzec by można — wywodzi się z darwinizmu i nitscheanizmu, pierwszy uznaje walkę o byt, a więc prawo pięści, jako jedną z trzech przyczyn rozwoju istot ludzkich i zwierzęcych, drugi zaś głosi, iż nie można litować się nad słabymi. Hitleryzm jest wyrazem przeważnej i miarodajnej części Niemców w ich niepowstrzymanej dążności do ekspansji, do zdobywania siłą cudzych wyników pracy, jest doktryną gwałtu. Teoria Darwina w wyniku badań naukowych upadła, zaś Nitsche z powodu swej późniejszej nieuleczalnej choroby był zależny od litości obcych i nieznanych mu osób. Również i Hitler prędzej czy później zapadnie w nieznaną mu jeszcze nicość i zapewne dużo lat ubiegnie, zanim historia policzy go w poczet niemieckich bohaterów narodowych. Jeśli zaś Hitler, jak wskazują jego czyny, czerpie przykład z życia i czynów Cromwella, to niechaj pamięta, że historia dopiero w ubiegłym stuleciu oceniła Cromwella jako największego bohatera swego narodu, ale przedtem restauracja niegodziwie mściła się na Cromwellu: on sam, matka jego, córka i admirał Blake zostali wygrzebani z grobów i powieszeni...

Hitlerowskie zakusy terytorialne ujawnione wobec Polski nie ograniczają się jedynie do Gdańska i autostrady, lecz w miarę wzmagania się kampanii antypolskiej całkiem niedwuznacznie skierowane są w stronę naszego Pomorza. Stanowisko Polski w sprawie Gdańska jest jasne: określił je publicznie nasz Wódz Naczelny w swym przemówieniu na uroczystościach 25-lecia wymarszu legionistów z Krakowa. Nie Polska, powiedział marszałek Śmigły-Rydz, zaczęła proces gdański i nie Polska wycofuje się z zobowiązań zaciągniętych w sprawie Gdańska: nasze postępowanie będzie dostosowane do postępowania strony drugiej.

Hitler grozi, zaś jedną z takich gróźb skierowanych wyłącznie przeciw Polsce, będą w roku bieżącym planowane u granic Polski manewry jesienne w rozmiarach dotychczas w Europie niepraktykowanych: terenem zaś koncentracji wojsk manewrowych będą Prusy Wschodnie, Pomorze Zachodnie i Niemcy Południowe. Na Pomorzu manewry te będą oparte na założeniu wojny ruchomej, w Prusach Wschodnich odbędzie się ćwiczenie w obronie tamtejszych umocnień, zaś manewry w Niemczech Południowych na terenie obszarów sudeckich będą miały na celu wypróbowanie sprawności jednostek zmotoryzowanych.

Manewry są ćwiczeniami mającymi na celu wykonanie pewnych działań wojennych zarówno ofensywnych jak defensywnych. Im potężniejsze mocarstwo, tym potężniejszą musi posiadać armię, tym na większą skalę bywają w tym państwie przeprowadzane manewry wojskowe; Niemcy zaś takich manewr potrzebują, albowiem ich siła zbrojna za wyjątkiem sześć ostatnich roczników nie jest jeszcze wystarczająco wyszkolona. Ale zapowiedziane tegoroczne jesienne manewry niemieckie, pod względem liczby wojsk biorących w nich udział i pod względem obszarów, na których się odbędą, muszą być uważane jako demonstracja wojskowa skierowana wyłącznie przeciw Polsce.

Jeśli wyjdziemy z założenia, iż siła zbrojna w każdym państwie wynosi minimalnie 12 procent jego ludności, to obecna siła zbrojna Niemiec wynosi 10 milionów żołnierzy. Każde więc pół miliona ludności, wobec powyższego, daje 60.000 żołnierzy, z których większa połowa służy do sformowania jednej dywizji piechoty wraz z rezerwami potrzebnymi do uzupełnienia ubytków w tej dywizji w przewidywanej dwuletniej wojnie, zaś druga mniejsza połowa służy do utworzenia tych formacji bojowych, które nie wchodzą w organizacyjny skład dywizji piechoty, oraz formacji pozafrontowych i oddziałów etapowych.

Niemcy więc w wypadku wojny mogą na pierwszy zew dysponować 170 dywizjami piechoty oraz wszystkimi innymi formacjami, które poza dywizjami wchodzą w skład korpusów i armii niemieckich. Będzie to siła niezwykle potężna, lecz Polska przed siłą tą się nie ugnie, zaś oparta o swe przymierza zaczepno-odporne z mocarstwami zachodnimi, niemiecką siłę zbrojną przezwycięży i nawet na bardzo długie lata ją zgruchocze.

Hitler o tym wie!

Stanisław Springwald
gen. dyw. s. s.

Zwiększoną sumę wydatków w lipcu br. obciąża również jednorazowy wydatek na zakup srebra w związku z podwyższoną emisją bilonu srebrnego.

# Sprawa taksy klimatycznej w Zakopanem

(Dnia 15 lipca br. zamieściliśmy list w sprawie egzekucji taksy klimatycznej od urzędniczki pocztowej M. L. skierowanej tam ze Lwowa przez państwową pomoc lekarską i na notatkę tę przesłał nam Zarząd miejski w Zakopanem następujące pismo. — Red.).

Do
Redakcji Czasopisma „Jedność"
w Krakowie.

Otrzymałem dzisiaj wycinek z numeru pisma „Jedność" z dnia 15 VII. br., który załączam z następującym wyjaśnieniem:

1) Zarząd Miejski na skutek podania udzielił p. M. L. listownie najniższej stawki z rozłożeniem na raty po 3 zł, a nie otrzymawszy żadnej odpowiedzi wdrożył kroki egzekucyjne, które na skutek dalszych przedstawień umorzył w dniu 5 VII. br., a więc przed notatką.

2) Musimy wyrazić pewne zdziwienie odnośnie do konkluzji notatki t. zn. zestawienia taksy kuracyjnej, ze zdrowiem „szerszych mas gorzej uposażonych".

Zarządy Uzdrowisk idą tutaj bardzo na rękę, dlaczegóż jednak „rząd" opłaca 3/4 kosztów sanatoryjnych w sanatoriach państwowych lub pseudo-państwowych, a nie widzi potrzeby opłacenia także 3/4 taksy, która należy przecież również do kosztów leczenia. Z pozostałej 1/4 na pewno wszystkie klimatyki udzielałyby wtedy zwolnień i sprawa byłaby rozwiązana. — Bo skądże mają te klimatyki pokrywać konieczne wydatki związane z pobytem kuracjusza i zapewnieniem mu warunków sanitarnych. — Samo czyszczenie ulic kosztuje w Zakopanem 100.000.— zł rocznie, oświetlenie drugie tyle, koszt trwałego urządzenia — 1 km ulicy z brukiem względnie asfaltem, chodnikami, kanalizacją, wodociągiem i oświetleniem wynosi 1/2 miliona złotych, a takich ulic do urządzenia jest w Zakopanem 40 km. — A inne potrzeby? — A taksa przynosi 350.000.— zł rocznie co stanowi 1/3 budżetu.

Więc proszę się nie dziwić, że dla klimatyki zakopiańskiej taksa klimatyczna, to „pierwsza rzecz". Jest to obowiązek tej klimatyki — w interesie publicznym.

Przesyłając te uwagi, pozostaję
z uszanowaniem.
(pplk. ss. Zdzisław Adamczyk)
Wiceburmistrz

# Wpływy i wydatki budżetowe w lipcu r. b.

Tymczasowe zamknięcie rachunków skarbowych za miesiąc lipiec br., to jest za czwarty miesiąc okresu budżetowego 1939-40, wykazuje dochody w kwocie 210.956 tys. zł i wydatki w kwocie 219.327 tys. zł; niedobór wynosi zatem 8.371 tys. zł.

W porównaniu z wynikami lipca 1938 r. dochody budżetowe są w lipcu br. wyższe o 14.507 tys. zł. a wydatki — o 23.302 tys. zł.

Wzrost wpływów skarbowych nastąpił w podatkach bezpośrednich, pośrednich i monopolach. Obniżyły się natomiast ponownie wpłaty przedsiębiorstw państwowych, dochodząc do niecałych 4 i pół mil. zł w miesiącu sprawozdawczym. To ostatnie zjawisko stoi w związku z wykonaniem przez przedsiębiorstwa nadzwyczajnych inwestycyj o znaczeniu ogólno-państwowym.

# Z walnego zgromadzenia T.U.M. w Krakowie

W kwietniu 1939 r. odbyło się we własnym domu zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa Urzędników Gminy st. kr. m. Krakowa. Sprawozdanie administracyjne złożył ustępujący Prezes inż. Chmaj, który między innymi podkreślił, że w okresie sprawozdawczym pracownicy miejscy w Krakowie uzyskali pożyczkę oddłużeniową w dużej wysokości, dalej uzyskano w roku bieżącym zupełne zniesienie pobierania podatku specjalnego od pracowników miejskich oraz od emerytów oraz uzyskano szereg ulg dla pracowników miejskich czy to w formie zwrotu opłat szkolnych, czy też rozszerzenia zniżek w cenie biletów tramwajowych. W najbliższym czasie mają również nastąpić awanse całej grupy urzędników. — O ile idzie o życie wewnętrzne Towarzystwa to nadano mu nowe podstawy, przekształcając dotychczasowe Towarzystwo na Związek Zawodowy Urzędników Gminy st. kr. m. Krakowa, stwarzając przez to szersze ramy dla rozwoju Towarzystwa. — Wielki rozwój wykazują Oddział sportowy, Sekcja bilardowa i Chór Towarzystwa.

Po złożeniu sprawozdania rachunkowego przez rachmistrza p. Zaczka i udzieleniu ustępującemu Zarządowi na wniosek Komisji rewizyjnej absolutorium przystąpiono do wyborów połowy członków Zarządu Towarzystwa w miejsce ustępującej połowy. Wybrani zostali: Prezesem — inż. Marcin Chmaj (ponownie), Wiceprezesami — Dr Wiktor Medwecki i Mr Olgierd Niedziałkowski (obaj ponownie), Członkami Zarządu — Albin Kamiński, inż. Andrzej Kłeczek, Piotr Zaczek (wszyscy ponownie) oraz Dr Kazimierz Greczek, Mr Marian Kramarski, Narcyz Kulikowski i Dr Jan Porzycki. — Po przeprowadzeniu wyborów do Zarządu Domu Towarzystwa, Komisji Rewizyjnej i Komisji Matki zakończono obrady.

# Prawo do renty sierocej z Ubezpieczenia Inwalidzkiego robotników

Do renty sierocej mają prawo: dzieci ślubne, dzieci uprawnione, dzieci nieślubne, dzieci przysposobione oraz pasierbowie i wnukowie.

Jednakże dzieci nieślubne mają prawo do renty sierocej po ojcu nieślubnym tylko wówczas, jeżeli ojcostwo zostanie ustalone sądownie albo uznane poza sądownie i jeżeli, w tym ostatnim przypadku, zmarły ojciec łożył na utrzymanie dziecka uznanego.

Dzieci przysposobione mają prawo do renty sierocej tylko wtedy, jeżeli zostały przybrane co najmniej rok przed powstaniem prawa do renty sierocej i jeżeli nie mają prawa do renty, ani po rodzonym ojcu, ani po rodzonej matce.

Renta sieroca przysługuje chłopcom do ukończenia 17 roku życia, a dziewczętom do ukończenia 18 roku życia. Dzieci, które zawarły związek małżeński, tracą prawo do renty sierocej. Prawo do renty sierocej powstaje od dnia śmierci osoby, po której sierotom przysługuje renta.

# Zapomogi pośmiertne z Ubezpieczeń Emerytalnych

W razie śmierci ubezpieczonego lub rencisty przysługuje pozostałej rodzinie jednorazowa zapomoga pośmiertna. Do zapomogi tej mają prawo: pozostały przy życiu małżonek (mąż, żona), a gdy ten nie żyje — dzieci, gdy i dzieci nie ma — pozostała rodzina, a to w następującej kolejności: najpierw rodzice, potem dziadkowie, dalej wnukowie, a wreszcie rodzeństwo.

Jeżeli jednak wnukowie pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, mają pierwszeństwo do tej zapomogi przed rodzicami, dziadkami i rodzeństwem. Zapomoga pośmiertna wynosi tyle, ile wynosił zarobek miesięczny, według którego zmarły był ostatnio ubezpieczony.

Dr Tadeusz Spiss.

# Prawdziwe oblicze metod niemieckich

W polityce nie wolno wyciągać wniosków, opartych na pewnych przejawach życia, bez zgłębienia ich i przeanalizowania. Polityka często bowiem obiera drogę, której celem jest zmylić partnera, lub uśpić jego czujność.

Polityka Hitlera rzucała hasła narodowościowe, głosiła konieczność przyłączenia krajów zamieszkałych przez ludność niemiecką do jednego organizmu państwowego. Nie tylko w społeczeństwie naszym, ale i w innych narodach, wierzono w szczerość głoszonych haseł niemieckich i wiele osób przyznawało tym żądaniom słuszność. Dlatego hasło przyłączenia Austrii nie natrafiało w wielu społeczeństwach na silniejszy odruch, i przyjęto fakt dokonany dość spokojnie. Po dokonanym jednak przyłączeniu Austrii, niejeden, przypatrując się na mapę, nabierał wątpliwości i zaczynał rozumieć znaczenie tego faktu dla naszego politycznego położenia. Mimo to, wobec propagandy niemieckiej, znaleźli się tacy, którzy mogli przełknąć fakt przyłączenia Sudetów. Dopiero zajęcie Czech, Słowacji, Kłajpedy uprzytomniło wszystkim cele polityki niemieckiej, ich tendencje otoczenia Polski, Węgier, napór na Rumunię i Jugosławię. Dla społeczeństw zachodnich stało się jawnym do czego Niemcy dążą. Mam głębokie przekonanie, że gdyby polityka niemiecka poszła inną drogą i po zajęciu Austrii, Hitler był zażądał Gdańska i korytarza na Pomorzu, nie byłby się spotkał z tak stanowczym oporem ze strony mocarstw zachodnich, a nasze stanowisko nie byłoby tam znalazło takiego zrozumienia.

Dla każdego interesującego się kwestią stosunku Niemiec do zagadnień europejskich, jest rzeczą nieodzowną zapoznać się z książką Adolfa Hitlera p. t. Mein Kampf przedstawia ona bowiem z brutalną szczerością właściwe poglądy niemieckie na kwestie potrzeby narodu niemieckiego i sposoby rozwiązania ich. Nie rozumiemy tej szczerości, skoro spotykamy się z tak cennym przyznaniem, że dwie trzecie części państwa niemieckiego składa się z krain zabranych sąsiadom, co nam Polakom jest tak dobrze znane, a czemu nauka niemiecka stara się wszelkimi argumentami zaprzeczyć.

Szczególnie ważnym jest, w obecnie przeżywanej chwili, dla społeczeństwa polskiego zapoznać się z problemami tymi w ujęciu dzisiejszego dyktatora Niemiec, zwłaszcza, że przedstawia je niejednokrotnie na tle rozwoju historycznego, stwierdzającego, że polityka państwowa Niemiec kroczy od wieków po tej samej linii, bez jakichkolwiek odchyleń. Interesującym jest zapoznać się, jak naród ten zapatruje się na stojące przed nim problemy rozrostu, potrzeby wyszukania pomieszczeń dla rocznego przyrostu blisko 1 miliona nowych obywateli niemieckich, zapewnienia dla nich pracy, a przede wszystkim chleba.

Są to problemy rozbierane w tej książce z taką systematycznością, a zarazem szczerością, że pozwalają sięgnąć w głąb duszy niemieckiej, poznać się z jej etyką, a raczej brakiem etyki, pozwalają zrozumieć tysiącletnią historię na tle zmagań polskich z naporem germańskim, a zarazem zmuszają nie tylko nas Polaków do zastanowienia się nad przyszłością i koniecznością obmyślenia i stworzenia środków zabezpieczających byt narodów, żyjących w sąsiedztwie Niemiec.

Interesujące nas w tej chwili wywody znajdujemy w książce „Mein Kampf" w rozdziale 4 pod tyt. „München", a przedstawiają się one w skróceniu następująco: Zdaniem autora:

„Przy trzeźwej obserwacji wskazań dla poczynań niemieckiej nauki państwowości na terenie polityki zagranicznej, musiałoby się dojść do następującego przekonania:

Niemcy wykazują **roczny przyrost ludności około 900.000 dusz.** Trudności wyżywienia tej armii nowych obywateli państwa muszą z roku na rok wzrastać i kiedyś skończy się katastrofą, jeżeli zawczasu nie znajdą się środki i drogi, **aby zawczasu zapobiec niebezpieczeństwu tej katastrofy głodowej.**

Były cztery drogi do uniknięcia takiego strasznego rozwoju przyszłości: 1) Można według wzoru francuskiego ograniczyć sztucznie przyrost urodzin i w ten sposób zapobiec przeludnieniu.

2) **Drugą drogą, którą** i dziś często **proponują** i zachwalają, — **byłaby wewnętrzna kolonizacja.** Jest to projekt, który tak przez wielu jest w dobrej myśli stawiany, jak przez większość źle zrozumiany, a który musiałby przynieść **największą szkodę, jaką tylko można by sobie wyobrazić.**

Bezwątpienia, wydajność ziemi może być podniesioną do pewnej oznaczonej granicy. Tak, ale tylko do pewnej granicy, ale nie bez końca. Jakiś czas będzie można bez niebezpieczeństwa głodu rozrost niemieckiego ludu wyrównać przez podwyższenie pożytków gleby. Ale tu powstaje fakt, że wymogi życia na ogół prędzej wzrastają, jak sama liczba ludności. Wymagania ludzi odnośnie do pożywienia i ubiorów wzrastają z roku na rok i już obecnie np. nie pozostają więcej w żadnym stosunku do wymogów naszych przodków z przed stu lat. I nadejdzie w **końcu czas, kiedy potrzeby nie będą mogły być zaspokojone, a głód stanie się nieodłącznym towarzyszem ludu.** A wtedy musi **natura** znowu **pomóc i zadecydować między wybranymi przez nią do życia.** Albo też pomoże sobie człowiek sam, t. zn. zwróci się do sztucznego wstrzymania swego rozmnażania się, ze wszystkimi już wyżej wskazanymi ciężkimi następstwami dla rasy i rodzaju.

Można zarzucić temu twierdzeniu, że **taka przyszłość stoi** tak, czy owak **przed całą ludzkością,** a tym samym temu losowi nie ujdzie i poszczególny naród.

**Jest to na pierwszy rzut oka słuszne,** jednakże tu zapamiętać należy co następuje: Zapewne nadejdzie czas, w którym cała ludzkość będzie zmuszona wstrzymać rozmnażanie się rodu ludzkiego i **albo pozwolić aby natura rozstrzygnęła albo też przez** samopomoc stworzyć **konieczne wyrównanie** i jeżeli to możliwe, **to na innej drodze i właściwszej niż to się dzieje dziś.**

Kiedyś to dotknie wszystkie ludy, podczas gdy **obecnie brakami tymi zostają dotknięte tylko te rasy, które nie mają już siły i mocy,** aby **potrzebną** sobie **ziemię** na świecie **tym zapewnić.** Bo stosunki układają się tak, że **na ziemi na razie są olbrzymie** przestrzenie **niewyzyskane,** które oczekują oracza. Ale tak samo jest też słuszne, że **natura nie przeznaczyła** przestrzeni **tych pewnym, oznaczonym narodom lub rasie jako rezerwaty, ale są to kraje i ziemie przeznaczone dla ludu, który posiada moc, aby je zagarnąć** i pracowitość aby je uprawiać.

Ciąg dalszy nastąpi.

## Rejestracja do świadczeń osobistych

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzp. P. „O świadczeniach osobistych" i rozporządzenia Rady Ministrów z 30 V. br. została ogłoszona rejestracja osób według zawodów z dziedziny przemysłu i rzemiosła.

Rejestracja obejmuje kobiety i mężczyzn od 17 do 60 r. życia w następujących gałęziach przemysłu: górnictwie, hutnictwie, przemyśle metalowym, chemicznym, mineralnym, naftowym, włókienniczym, odzieżowym, drzewnym i korkowym, garbarsko-skórniczym, spożywczym, papierniczym, graficznym, budowlanym i wodociągowo-kanalizacyjnym.

Rejestracji podlegają zarówno zatrudnieni, jak i właściciele, kierujący przedsiębiorstwami.

Od obowiązku rejestracji wyłączeni są wojskowi, duchowni, posłowie i senatorowie, sędziowie i prokuratorzy, funkcjonariusze państwowi i pracownicy przedsiębiorstw państwowych, personel obcych urzędów konsularnych oraz szereg pracowników zatrudnionych w rzemiośle, jak bieliźniarze, cukiernicy, fryzjerzy, introligatorzy, krawcy, szewcy itd.

Przy rejestracji należy przedstawić szereg dokumentów podanych w ogłoszeniu stwierdzających posiadane umiejętności w swoim zawodzie.

Rejestracja obejmuje zawody mające znaczenie dla obrony państwa. Ma ona również znaczenie dla życia przemysłowego.

Na podstawie danych statystycznych będzie można stwierdzić nadmiar czy braki w poszczególnych zawodach. Będzie można planowo kierować materiałem fachowców, uzupełniać braki, kierować młodzież do różnych zawodów, przeszkolić, zająć bezrobotnych fachowców umysłowych czy fizycznych.

## Sprostowanie zniekształconych polskich nazwisk

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Dzienniku Nr 18 wydało nowe uproszczenie w sprawie prostowania nazwisk o skażonej pisowni. Z nazwiskami zniekształconymi spotykamy się często, a interesowane osoby z powodu nieznajomości procederu i kosztów przeprowadzenia sprostowania nazwiska nie czynili w tym kierunku żadnych kroków. Zniekształcenie nazwisk polskich musiało być dokonywane w czasach zaborczych w urzędach stanu cywilnego przez osoby nieznające polskiej pisowni, albo w celach wynarodowienia, albo też rozmyślnie. Obecnie rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przyspiesza i skraca postępowanie w sprawach sprostowania zniekształconego nazwiska polskiego.

Prośbę o sprostowanie pisowni polskiego nazwiska czy imienia wnosić należy w województwach środkowych do Sądu Okręgowego, w którym znajdują się księgi stanu cywilnego, w województwach zachodnich i południowych do powiatowej władzy administracyjnej, we wschodnich wojew. do urzędów wojewódzkich. Podania o sprostowanie skażonego zniekształconego polskiego nazwiska wolne są od opłaty stemplowej.

Interesowany może wnieść prośbę o sprostowanie aktu urodzenia, aktu ślubu, także aktu urodzenia nieletnich dzieci.

Władze otrzymały zalecenie, aby przy czynnościach urzędowych zwracały uwagę interesowanym na skażone ich nazwiska czy imion i pouczały o uproszczonym sprostowaniu.

## Zaopatrywanie szkół powszechnych w pomoce naukowe

Tow. Pop. Bud. Szkół Powszechnych rozwija od pewnego czasu żywą działalność na rzecz zaopatrywania szkół powszechnych w niezbędne pomoce naukowe. W roku ubiegłym wydano na ten cel ogółem 633.441 złotych. Za tę sumę zakupiono 27.307 sztuk map, 76.128 książek, 119.304 sztuk przedmiotów przyrodniczych, 19.790 do rachunków i geometrii, 1.309 globusów, 1.300 narzędzi ogrodniczych itp.

Niezbędne na ten cel fundusze uzyskuje się z szeregu różnych źródeł, a mianowicie z pomocy Ministerstwa W. R. i O. P., z akcji samopomocy, organizowanej przez okręgi Tow. Pop. Bud. Szkół Pow., z subwencji gminnych, a wreszcie z dochodów, uzyskanych z imprez szkolnych.

## Mniejszości w Trzeciej Rzeszy

W Niemczech mieszka obecnie blisko 9 milionów mniejszości narodowych. W tym:

| | |
|---|---|
| Czesi | 7.000.000 |
| Polacy | 1.500.000 |
| Słoweńcy i Chorwaci | 150.000 |
| Łużyczanie | 130.000 |
| Litwini | 78.000 |
| Duńczycy | 12.000 |
| Węgrzy | 8.000 |
| Słowacy | 5.000 |
| Fryzowie | 4.000 |
| Razem | 8.887.000 |

Wydawca: Za Związek Zrzeszeń Pracowników Publ. Wojew. Krakowskiego: Dr Józef Krajewski. Redaktor: Mieczysław Babiński.
Drukarnia Przemysłowa w Krakowie, ul. J. Sarego 7, tel. 105-10, pod zarządem Tadeusza Zakulskiego.